حلول عید سعید فطر به کافهٔ امت اسلامی مبارك باد!

دبهشت شهدا است علی سا ختیم تا بر مردم کوی بهشت پیامبر
(٤) صفحه
شهادت
ارگان مرکزی حزب اسلامی افغانستان
نمبر مسلسل (۱۳۲۲) سال نزدهم شمارهٔ (۱۲۸) پنجشنبه (۱۸) دلو ۱۳۷۵ هـ ش (۲۸) رمضان المبارك ۱٤۱۷ هـ ق (٦) فبروری ۱۹۹۷

په شمال کی د نوی حکومت اعلان

استاد «ربانی» جمهور رئیس جنرال دوستم د جمهوررئیس لومړی مرستیال اوددفاع وزیر

استاد «سیاف» مخالفت کوی او مسعود به د ریاست دوهم مرستیال وی

د صدارت لپاره د انجنیر احمدشاه په نامه غورکیږی

د هیواد له شمال نه یوی باوری منبع «شهادت» ته وویل چی په څو لنډو ورځوکی په مزارشریف کی یونوی دولت او حکومت اعلانیږی چی د دولت رئیس به ئي استاد ربانی وی.

د یادونی وړده چی ډیر دمخه داکارکیده خو دحزب اسلامی مخالفت ځنډولی و اوتر ورستی وخته پوری هڅه وشوه چی دحزب قیادت په نوی اداره کی ګډون کولوته راضی کړی، خو د وررو «حکمتیار» قاطع موضع داده چی دغه رازحکومتونه د وخت له ضایع کیدو او دهیواد اوملت لپاره د نوبوستونزو له ایجاد نه پرته بله نتیجه نلری او باید ددغه ډول زړواوناکامو تجربو د

پاتی «٤» مخ «٦» ستون

ډاکتر بهیر له «شهادت» سره په مرکه کی:

ائتلافی حکومت ناکامه تجربه ده

د حزب د امیر په مشری یا ګډون د نوی حکومت جوړولو خبر بی اساسه دی

حزب په اصولو او د ملت په مصالحو باورلری او دا باور به د هیڅ امتیاز قربانی نکړی

اوربند دی تامین شی، جنګی بندیان دی تبادله شی او بی طرفه موقت حکومت ته دی ټول صلاحیت وسپارل شی

باید په شمال کی جدی بدلون راشی، دخلکو شتمنی، سر او عزت دی خوندی شی

که اوضاع په اوسنی بڼه وی په شمال کی به هغه څه واقع شی چی په کابل کی پیښ شول

څو ورځی د مخه پاکستانی مطبوعاتو ریوټ خپور کړچی ګنی په افغانستان کی د حزب اسلامی د امیرورور «حکمتیار» په مشری یو نوی حکومت جوړیږی او ددی احتمالی حکومت پیشنهاد د جنرال دوستم له خوا شوی چی نورو ورسره موافقه کړې ده. دهمدی ریوټ په باره کی «شهادت» دحزب دخارجه اړیکو له مسئول ډاکترغیرت «بهیر» سره چی تیره ورځ مباشت د هیواد په شمال اوتهران کی د حزب له امیر سره و، ورمه ورځ اسلام آباد

پاتی «٤» مخ «٤» ستون

تذکر

اداره روزنامه شهادت حلول عید سعید فطر رابه کافه امت اسلامي بخصوص ملت مجاهد ومهاجر رنجدیده افغان تبریك وتهنیت عرض مینماید . همچنان به خوانندگان « شهادت » یاد آوري مي شود که به علت تعطیل ایام خجسته عید فطر دفتر روزنامه بسته خواهد بود و ان شاء الله بعد از انقضاي ایام عید انتشار روزنامه آغاز خواهد شد .

طالبان پوهنتون های کشور را بازگشایی میکند

پروگرام کار تحصیل طبقه نسوان معطل است

کابل – ۱۷ دلو :
گروه طالبان اعلان کرده که پوهنتون کابل وسایر پوهنتون ها رادرشهرهاي تحت تسلط خود بازگشایي مي کند .
طبق گزارش رسانه هاي خبري به نقل ازمنابع طالبان این پوهنتون ها صرف بروي محصلین ذکور بازخواهد شد . واستادان ودانش آموزان زن همچنان ازحق کار وتحصیل محروم خواهند ماند .

بقیه درستون «٥» صفحه «٤»

د پاکستان د وروستیو انتخاباتو نتیجی رسما اعلان شوی

د نوازشریف په مشری مسلم لیګ ګوندبه د بی ساری بری له امله د دریو ایالتونو پارلمانونه په لاس کی واخلی

د پاکستان دخلکو ملی ګوند د سیمه ایزګوند شکل غوره کړی

دپاکستان دعمومي انتخاباتونه تقریباً دوه ورځي وروسته اوس ټولي نتیجي رسماً اعلان شویدي .
دنوازشریف ترمشري لاندي مسلم لیګ ګوند په دغوانتخاباتو کی بی ساري بري ترلاسه کړي اوکیداي شي چي دڅلورو ایالتي پارلمانونو څخه ددریو ایالتونو پارلمانونه ترخپل تسلط لاندي راولي .
دنړیوالو خبري آژانسونو دریوټ له مخي دپاکستان سیاسي نقشه په بنیادي توګه بوڅل بیا وکښل شوه ، دمسلم لیګ (ن) ګوند چي دملي پارلمان اکثریت

پاتی «٤» مخ «٤» ستون

امریکا پیروزی نوازشریف را تبریك گفت

واشنګټن ١٦- دلو :
اندکی بعد از آنکه میامحمد نوازشریف رهبرمسلم لیگ با بدست آوردن اکثریت قاطع آراء انتخابات عمومی پاکستان را برنده شد . خانم میدلن البرایت وزیرخارجه، جدید امریکا این موفقیت وی را تبریك گفته است .
مطابق گزارش خبرگذاری فرانس پرس وزیرخارجه جدید امریکا پایان عملیه انتخابات عمومی پاکستان را آزادانه ومنصفانه توصیف کرده افزود که انتخابات مذکور تحت نظارت هئیت های بین المللی که اکثرآنان ناظران امریکایی بوده اند ، به عمل آمده است .

بقیه صفحه (٤) ستون (٢)

تعداد قربانیان زلزله درایران به (٥٨) نفر افزایش یافت

تهران – ١٩ دلو :
زلزله شدید چندین شهر ولایت خراسان درشمال شرق ایران راسخت تکان داد که به اثر آن بیش از (٥٨) نفرکشته و حدود (١٦٠) تن دیگرمجروح گردیده اند .
رادیو تهران گزارش داد که شدت این زلزله یك دهم درجه به مقیاس ریختر تخمین شده و اثرات آن تافاصله هاي

بقیه صفحه (٤) ستون (١)

د ملګروملتونو د یوه ریوټ له مخی :

د هرات د مهاجرینو په کمپونوکی هره ورځ (١٠) کسه د یخنی او لوږی له لاسه مری

هرات – دسلواغي ١٧ مه :
دملګروملتونو اداري اعلان وکړ چي دهرات په دریو بیلابیلوکمپونو کي مهاجرین له زیاتو ستونزو سره مخامخ دي دملګروملتونو دغه بیانیه کي ویل شوي چي تراوسه تومورو مهاجرینو ته هیڅ ډول مرستي ندي رسیدلي اودهري ورځي په اوږدوکي ١٠ کسه مهاجرین مري اوپه لګونو نورله ډول ډول ناروغیو

پاتی «٤» مخ «١» ستون

تلاش برای جمع آوری کتب و آثار تاریخی افغانستان ادامه دارد

پشاور –
اکثرکتب وآثار تاریخي افغانستان درطول جنگ هاي چهارسال گذشته داخلي سرقت شده وجمع آوري این کتب وآثارفرهنگي حایزاهمیت زیاد مي باشد.

بقیه صفحه (٤) ستون (١)

تصادم دو هلیکوپتر اسرائیلی (٧٣) کشته به جای گذاشت

بیروت ١٦-دلو:
به اثر تصادم دوهلیکوپتر تریدار رژیم صیهونستی بیش از (٧٣) سرباز این رژیم جان باختند.
طبق گزار ش خبرگذاری رویتر این دوهلیکوپتر زماني در هوا باهم تصادم نمودند که عساکراسلحه ومهمات نظامی را

بقیه صفحه (٤) ستون (٢)

الهی لارښوونی

ال م

...... تو چا چي په تاسوتیري کري نو په ده هماغسي تیري وکړي چي په تاسوئي تیري کري اوله الله ووېرېږي اوپدي پوه شي چي الله له متقیانو سره دي . او دالله په لاره کي انفاق (مصرف) وکړي اوپه خپل لاس (ځانونه) تهلکي ته (هغه څه ته چي دعدم جهاد اوعدم انفاق په نتیجه کي دهلاکت باعث شي) مه غورځوي . او احسان وکړي چي بیشکه الله محسنین خوښوي .
اوحج اوعمره الله لره سرته ورسوي اوکه حصار (منع) کړي شوي نو (په تاسوده) هغه څه چي میسر (اواسانه وي) له هدي نه (هغه بوده چي دقرباني لپاره دبیت الحرام په لوري بیول کیږي) اوخپل سرونه ترهغه مه خریي چي هدي خپل محل (ځاي) ته ورسي .

هیئت طالبان درامریکاست

مساعی هیئت بی نتیجه بوده است

نیویارك ١٦ دلو :
یك هئیت بلند رتبه طالبان بریاست ملاوکیل احمد «متوکل» که همزمان باتشکیل کنفرانس رهبران افغان درتهران وارد امریکا شده بود تاهنوزدرآنجا بسرمی برد ومصروف تلاش هایی برای برسمیت

بقیه درستون «٤» صفحه «٤»

هند له پاکستان سره د خپلو اختلافاتو دختمولو لپاره چمتووالی اعلان کړ

نوي ډیلي – دسلواغي ١٧ مه :
هند له پاکستان سره دخپلو اختلافو دختمولو لپاره بشپړ چمتوالي اعلان کړ .
دنړیوالو خبري آژانسونودریوټ له مخي دهند دبهرنیو چارو دوزارت یوه ویاند ورمه ورځ په نوي ډیلي کي خبریالانوته وویل چي دهند حکومت هیله

پاتی (٤) مخ (٥) ستون

د طالبانو په لاس د پروان - کاپیسا د خلکو بی ځایه کول د اسلامی قوانینو سره مخالفت دی

محقق

مزارشریف – دسلواغي ١٧ مه :
دطالبانو په لاس دپروان اوکاپیسا دولایتونو دخلکوبه زوراېستل له اسلامي اوانساني قوانینو سره ځرګند مخالفت دي .
داخبره دجنبش ملي مرستیال محمد محقق په مزارشریف کي له یوشمیر خبریالانو سره دمرکي په ترڅ کي ځرګنده کره .
دایران رادیو دریوټ له مخي محقق

پاتی «٤» مخ «٦» ستون

به نوشته یك روزنامه آلمانی:

جنرال دوستم رهایشگاه هایی درخارج برای خود تهیه نموده است

مشکلات اقتصادی مردم بیدفاع را فشارمیدهد

بن ١٦- دلو:
درحالیکه بحران سیاسی ، اقتصادی و اجتماعی درافغانستان رویه افزایش است اما تمام این بدبختی ها ومصایب را افغانهای بیدفاع بدوش می کشند .
یك روزنامه، آلمانی چاپ برلین راجع به اوضاع سیاسی، نظامی و اقتصادی افغانستان تبصره نموده در آن مشکلات و بحران جاری اقتصادی درمناطق تحت کنترول جنرال دوستم را شدیدتر و

بقیه درستون «٣» صفحه «٤»

حرکت اسلامی وحزب وحدت آماده گی شان راجهت تجلیل ازروز قدس اعلان کردند

پشاور – ١٧ دلو :
گروه حرکت اسلامي برهبري آیت الله محسني وحزب وحدت اسلامي برهبري محمداکبري آمادگي شان را جهت برگزاري

بقیه صفحه (٤) ستون (٢)

طالبانو د ترکمن دری د نیولو دعوی وکړه

پروان – دسلواغي ١٧ مه :
دپروان په ولایت کي دطالبانو اودفاع شورا دځواکونو ترمنځ جګړي دوام لري .

پاتی (٤) مخ (٣) ستون

د خپلمنځی نښتی په ترڅ کی

(٧٧) کسه صیهونستان ووژل شول

بیت المقدس – دسلواغي ١٧ مه :
دصهیونست رژیم ددوه ګروپونو ترمنځ خونړي نښته وشوه .
دنړیوالو خبري آژانسونو دریوټ له مخي دتیري دوشنبي په ورځ دصهیونست

پاتی (٤) مخ (٢) ستون

امریکا باید به نیروی حافظ صلح بین المللی تبدیل شود

واشنگټن – ١٧ دلو :
رئیس جمهور امریکاگفته است : امریکاباید به یك قوه حافظ صلح بین المللي مبدل شود که نه خستگي راپذیرد ونه هم ندامت وپشیماني را .
طبق گزارش منابع خبري امریکا رئیس جمهور امریکا درسخنراني دیشب خویش ضمن آغاز دور دوم حکومت اش

بقیه صفحه (٤) ستون (١)

فاروق لغاری امروز عازم مکه می شود

اسلام آباد :
قرار است فاروق احمد خان لغاري رئیس جمهور پاکستان همراه بااعضاي فامیلش امروز جهت اداي عمره عازم عربستان سعودي شود. وي بعداز اداي مراسم عمره به مدینه منوره مي رود ودر روضه رسول اکرم صلي الله علیه وسلم دعا مي کند ودرمسجد نبوي نمازهاي نفل ادامي کند .
میانوازشریف رهبرمسلم لیگ همراه بابرادرش شهبازشریف دیروز بخاطر اداي مراسم عمره عازم عربستان سعودي شده

بقیه درستون «٥» صفحه «٤»

بینظیربوتو صدراعظم سابق پاکستان همراه با مادرش بیگم نصرت بوتو روزسه شنبه درمیدان هوایی اسلام اباد

شهادت
ارگان مرکزی حزب اسلامی افغانستان
بیانگرعقاید وآرمانهای حزب اسلامی افغانستان
صاحب امتیاز: حزب اسلامی افغانستان
مؤسس : انجنیرحکمتیار
ناشر : ریاست ارشادوفرهنگ
تحت نظر هیئت تحریر
تلیفون : (۲٦۲٤۸۷)
آدرس پستی : ۱۰۳٦ یونیورستی تاون -پشاور

وروستی آوازی او دحزب اسلامی دریځ

حزب اسلامي افغانستان دمقدس جهاد هغه مخکښ حزب دي چې ترقیادت اوقوماندي لاندي يې زمونږ دمسلمان ولس په میلیونونو شازلمیو دجهاد اوقرباني وګرته رادنګلي ، دالله (ج) درضا اوګران هیواد دخپلواکي ترلاسه کولو په خاطريې خپلې خواني قرباني کړي، شهادتونه يې قبول کړي ، دخپل بدن غړي یې له لاسه ورکړي ، کونډي ترياتي شوي، کوچنیان یې یتیمان شوي، میندي یې بوري، خویندي يې وراري اوپلرونه يې دزړونو له ټوټو محروم شوي دي.

هوا دهمدغه حزب اسلامي دمقدس جهاد په پیل کولو سره مونږه میلیونونو مسلمان وګړي ، بهرنیو هیوادونه مهاجر شوي دهجرت سختي اوستونزې يې ګاللي دي، اوبالاخره دحزب اسلامي له خواپیل شوي جهـــاد ددومره سترو کارنامو لامل شوي چې معاصر تاريخ يې ساري نه لري، همدازمونږ دمقدس جهاد او زمونږ د سپڅلیو شهیدانو دپاکوینو له برکته یو نړیوال مادي ځواك ماتي وخـــوړه ، یــوه نظریه اومفکوره له منځه ولاړه ، یونظام چې دمیلیونو وګړو پرهدیره يې وداني شوي وه له بیخه ونړیده اودتل له پاره محکوم او لــــه کار پریووت، یوه امپراطوري چې ترنیمايي نړي زیاته حمکه يې ترتسلط لاندي وه دړې وړې شوه اوله نس نه بي بي شمیره له آزادي نه محروم هیوادونه تقریباً (۷٤) کال وروسته چې حتي نسلونه يې بدل شوي وو راووتل، آزادي ته ورسیدل اودنړي په قاموسونوکي يې دیوه آزاد اوخپلواك قام حیثیت ترلاسه کړ .

حزب اسلامي دخپل دریځ اوکړنلارې له مخي هم ترنورو ځانګړي نوم اوشهرت لري اوله همدې امله حزب په ټول هیواد کې دبیلابیلو میلیتونو اوقامونو ترمنځ دیو نه شلیدونکي مزي حیثیت لري، ځکه حزب یواسلامي تحریك دي، اسلام ، اسلامي نظام، اسلامي اخوت، اسلامي عدالت، اسلامي شریعت اوبالاخره په متحد اومستقل افغانستان کې داسلام ترمبارك سیوري لاندي دټولو میلیتونو د وروروليي ګډژوند دحزب اسلامي افغانستان هیله اوغوښتنه ده اوهردول دریځ اوکړنلاره چې غوره کوي دهمدغي ملي،اسلامي هیلي دترسره کیدوله پاره یه وي، نه دبل څه ....

په دي ورځوکي آوازوته ورته بولړ خبرونه خپریږي چې ګوندي حزب اسلامي په کوم نوي ائتلاف ګډون کـوي، اوبادحزب اسلامي ترقیادت لاندي کوم نوي حکومت جوړیږي ، دغـه لـړ آوازي هماغه حلقي خپروي، چې پاخودحزب له دریح نه ناخبره دي اوباغواړي چې زمونږ په ګران هیواد کې جنګونه لاپسي خونړي اودوامداره شي، دجګړي ددوام له پاره نوي ائتلافونه رامنځته شي، جګړه بل شکل غوره کړي ، اودا کله کله چې دسولي اوروغي جوړي درامنځته کیدوهیلي لاتاندي کیږي ، داهم دنامعلومي مودي له پاره په نهیلي بدلي شي .

دجهاد له پیل نه ترننه پوري چې حزب په هرائتلاف کي ورګډشوي اوبایي دهیواد دستونزو دحل له پاره کوم دریځ غوره کړي، یوازي اویوازي په دي خاطرچي دمبارك اسلام او ګران هیواد علیا مقاصد په يې په نظرکي نیولي وي، اویه دي خاطرچي جنګونه پاي ته ورسیږي ، په دي خاطرچي دهیواد دتجزیي خطرله منځه ولاړشي، په دي خاطرچي نورهم دسولي اوروغي جوړي په پروسه شریك اوهیواد اوهیوادوال مودجګړوپرځاي دسولي، روغي جوړي، وروروليي اوبیا وداني دګډ ژوندانه په لورمخه کړي .

مونږبوځل بیا ټولو هیوادوالوته داډ ورکوو، چې حزب اسلامي افغانستان به هیڅکله په داسي کوم ائتلاف کي ګډون ونه کړي چې دجګړو ددوام لامل کیږي، دهیواد دتجزیي خطرلاپسي ګرندي کوي، اوزمونږدهیوادوالو په ستونزو کي لاپسي زیاتوالي کوي . حزب پوهیږي چې ملت يې ترهرڅه زیات سولي ته اړتیالري ، چې په راتګ سره يې په هیواد کي دیوه قانوني اوټولوته د منلوحکومت دقیام له پاره لاره هواره شي، له همدي امله دحزب کړنلاره همــاغه ده چې په ګران هیواد کې دسرتاسري سولي درامنځته کیدو اواسلامي نظام دقیام لامل کیږي .

دی-هشت: اتّحادیه، جدیدی در شرف تشکیل

ترجمه حامد

تذکرمترجم:

اتّحادیه، جدیدالتشکیل دی-هشت، موضوع بحث مقاله ایست که در شماره، ۲٦-۱-۱۹۹۷ روزنامه، نیوز انترنیشنل بقلم محمود حسّین بچاپ رسیده است. ضمن إستقبال از تشکیل این گروه و دعاء خیر برای گذار آن از مرحله، شعار به عرصه، عمل، و قبل از پیشکش ترجمه، دری مقاله، تذکر نکاتی چند:

۱- از زمان سقوط خلافت عثمانی و رویکار آورده شدن گروه مزدوری موسوم به جوانان ترك کمالست برهبری کسی که ویرا آتا ترك نه، بلکه باید عدو ترك خواند، زعماء ترکیه، نوین تن به هر ذلتی دادند تا کشورهای اروپایی، ترکیه را بحیث یك کشور اروپایی و ترکان را بعنوان اروپاییان بپذیرند. امّا، از آنجاییکه به فرموده، قرآن حکیم، کفّار هرگز از ما راضی نخواهند گردید، هر چه سران ترکیه در برابر اروپاییان بیشتر سرسپردگی، کاسه لیسی و بوت پاکی میکردند، آنان رضایت نشان نداده، «چیزی» بیشتر طلب میکردند. رژیم ترکیه جهت ترضیه، خاطر اروپاییان، حتّی حاضر شد که رژیم صهیونستی را برسمیت بشناسد، ولی اروپا نه تنها ترکان را اروپایی نمی شناسد، بلکه حتی حاضر نیستند ترکیه را بعضویت اتّحادیه، اروپا بپذیرند. رهبران ترکیه همواره مدعی بوده اند که نه تنها همه، راهها به اروپا منتهی میگردند، بلکه چون حیات و ممات ترکیه نیز منوط و مربوط به اروپا است، چار و ناچار باید بعضویت اتّحادیه، اروپا درآیند. امّا درین میان، ملّت مسلمان ترك که از استبداد داخلی رهبران خود که آستانبوسی غربیان معیار بقدرت رسیدن آنان بود، و توهین و تحقیر اروپاییان سر بشورش گذارده بودند، تحقق آمال و آرزوهای خود را در وجود نجم الدّین اربکان متبلور یافتند که نه تنها مخالف عضویت ترکیه در اتّحادیه، سکتاریستی اروپا بود، بلکه اعلام میداشت هر گاه به حکومت برسد، ترکیه را از پیمان نظامی ناتو نیز خارج خواهد گردانید. اربکان اندکی پس از تشکیل حکومت، به شعارهای جذاب میان تهی اکتفاء نورزیده،اعلام داشت که برای ترکیه، تشکیل یا عضویت در اتّحادیه اقتصادی ای مشتمل بر کشورهای بزرگ در حال انکشاف اسلامی میتواند نعم البدل اتّحادیه، اروپا باشد. در همین راستا، وی پیشنهاد کرد که اتّحادیه ای بنام دی-هشت (D-8) یعنی هشت کشور بزرگ انکشافیافته، اسلامی تشکیل گردد. در کنار توافق کشورهای مورد نظر، صرفاً رژیم حسنی مبارك در قاهره که ماهیتش عیان بی نیاز از بیان است، نسبت به این طرح اشتیاق نشان نداده، پیشنهاد کرد که در عوض تشکیل چنین گروهی، بر بهبود مناسبات متقابل بین دوگ مورد نظر اسلامی تاکید صورت گیرد.

علی ایّ حال، جلسه، مقدماتی دی-هشت بتاریخ ۳ جنوری در شهر إسلامبول منعقد گردید. بنظر میرسد دی-هشت به تقلید از گروه جی-هفت یعنی هفت کشور بزرگ صنعتی جهان تشکیل گردیده است که مشتمل است بر آلمان، إنگلستان، إیالات متّحده، امریکا، ایطالیا، جاپان، فرانسه و کانادا.

اربکان در سخنرانی إفتتاحیه، جلسه گفت: در حال حاضر، ملل انکشافیافته ثروتمندتر شده و ملل فقیر فقیرتر میگردند، و این تهدیدی است از برای صلح. ما دور هم جمع شده ایم تا برای ایجاد جهانی صلح آمیز همکاری کنیم. این ملل برای جنگ نه، بلکه صلح؛ تشنّج نه، بلکه دیالوگ؛ إستثمار نه، بلکه تساند؛ و معیارهای دوگانه نه، بلکه عدالت گرد هم آمده اند. » میرمن تانسو چیلر وزیر امور خارجه، ترکیه طی سخنانی گفت: این اتّحادیه مبتنی بر دین نخواهد بود. پوتانسیل بزرگ اینکشورها اینست که مجموعاً ۸۰۰ میلیون نفوس دارند که این عامل در روابط تجاری ذات البینی آنها انعکاسی نداشته است. این سازمان تجارت جنوب با جنوب را تقویت خواهد کرد.»

۲- پاکستان و ایران در خلق مصیبتی که کشور ما را تحت عناوین شمال و جنوب، مرکز و اطراف، اکثریت و اقلیت، شیعه و سنّی، ازبك و پشتون و تاجك و هزاره، هزاره و قزلباش، دری و پشتو، بنیادگرا و میانه رو، . . . . . در آتش نفاق میسوزاند، نقش تعیین کننده داشته و درین کار با عربستان سعودی، روسیه، هند، انگلستان، فرانسه و إیالات متّحده همدست بودند. برای یك افغان خیلی جالب است که ببیند دو کشوری که وطنشرا بویرانه مبدّل گردانیدند، اینك بمنظور تقویت بنیه، إقتصادی امّت، به نشست اسلامبول وزیر خارجه اعزام میدارند. افغانستان در آتشی میسوزد که حکومتهای وقت اسلام آباد و تهران آنرا مشتعل گردانیده و ولایتی و یعقوب علی خان در زیر قندیلها و چلچراغهای قصر الساتوری چراغان در هوای مطبوع مدیترانه ای إسلامبول با قر بصری، خاویار خزری و عصاره، شاهتوت تبطی روز آغاز میکنند، و این درحالیست که روزانه اقلاً ده افغان مسلمان در اثر مظالم طالبان و بقایای رژیم کمرنست. با دهن، گوش و چشم روزه در خون خود میتپد. بار الها! تو بداد این ملّت مظلوم اسیر چنگال خون چکان آدم نمایان گرگ صفت، برس!

۳- ملّت مظلوم ولی آگاه مسلمان افغان قبل ازینکه از بیمروتیها و مظالم پاکستان و ایران بنالد، به رهبرانی نفرین میفرستد که اکثراً دیده و دانسته خود را اسیر دام آزمرده، ترضیه ها، وسوسه ها، پیشنهادها و وساطتهای این کشورها گردانیده و ملّتی بی بضاعت، فقیر، متفرق و اکثراً محروم از نعمت سواد، ولی دارای متانت طبع، عزت نفس و علو همّت، چون ملّت مسلمان افغان را در پای خوکان قربانی کردند.

٤- زعماء پاکستان و ایران اینك باید مشترکاً به إطفاء آتشی بپردازند که در افغانستان افروخته اند. زیرا این آتش بزودی حصارهای حصین آنان را نیز بلعیده و بر تلهای خاکستر بجا مانده از آنها، بیرق منقش به ماهن داوید، برافراشته خواهد شد. لطافت هوای مدیترانه و عذوبت آب آرارات، شاغلو ولایتی و یعقوب خان را غافل از آن گردانیدند که در ورای صدای ضجّه، کودکان و سالخوردگان افغان، صدای پای چکمه پوشان امریکایی را بشنوند. آنچه در ورای دود در افغانستان گاهگاهی مشاهده میرسد، دو ستاره، إقبال ایران و پاکستان نه، بلکه ستاره هایی اند که دوستان امریکایی بنام پاکستان و ایران در بیرق اصلی کشورشان الحاق کرده اند. این بیرق در مرکز قوماندانی، پروژه، نظم نوین جهانی آویخته شده و در مراسم رسمی نه، بلکه گهگاهی در معارك بحرانزا و بحرانزاده و همچنان در ایّام عزا و ماتم ملّی کشورهایی برافراشته میشود که امریکا موفق به سلب استقلال آنها گردیده است. افغانان در افق پشت قصر ملل ژنیوا —جاییکه جورج شولتز و إدوارد شواردنادزه معاهده، مربوط به افغانستان را به توشیح امپراطورانه رسانیدند- چند ستاره، جدید در بیرق منحنوی ۳۲ ستاره ای امریکا مشاهده کرده بودند. ولی دوستان ایرانی و پاکستانی ما که اکثراً هلال را حتی در شبهای سوم ماههای قمری از فراز هایت تاج تهران و مینار لاهور نیز نمی توانند ببینند، کی میتوانستند به قوت رؤیت ملّتی باور داشته باشند که از دیدن دستهایی نیز عاجز اند که نه تنها از پشت، بلکه از جلو نیز به آنان خنجر میزنند.

سناریوی سیاسی ماقبل و مابعد جنگ سرد، در ایجاد چندین گروهبندی جهانی دارای مستمسکها و دست آویزهای مختلف، مؤثر بوده است. سازمانهایی چون ناتو (سازمان پیمان اوقیانوس اطلس شمالی -- NATO)، سیتو (سازمان پیمان جنوبشرق آسیا -- SEATO)، پیمان وارسا (Warsaw Pact) و پیمان بغداد، که بعداً به سنتو (سازمان پیمان مرکزی -- CENTO) موسوم گردید، دارای اهداف دفاعی بوده، و سازمانهایی نظیر جنبش عدم انسلاك Non) - Alignment Movement) و آسه آن (انجمن ملل جنوبشرق آسیا--ASEAN) صرفاً بر مبنای ملحوظات سیاسی استوار بودند. ملحوظات اقتصادی نیز موجب تشکیل سازمانهایی مانند اتّحادیه، اروپا (European Union) و إکو (سازمان همکاریهای اقتصادی -- ECO) گردید.

پیمانهای دفاعی که بعضی از آنها همزمان با برگشت و إنحراف علاقمندی از ساحاتی خاص رویزوال گذاردند، فی الواقع مشتق و منشعب از سیاستهای استعمار جدید غرب برهبری إیالات متّحده، امریکا بود. شکی نیست که بعضی دیگر آن سازمانها، همانند پیمان وارسا برهبری اتّحاد شوروی قبلی، بعنوان عکس العملی در برابر غرب پا به عرصه، هستی گذارده بودند.

در دهه، پنجاه قرن جاری میلادی (بیستم)، درین بخش از جهان که ما بسر میبریم، پیمان بغداد تحت چتر إیالات متّحده و برطانیه بوجود آمد. پس از سرنگونی نظام سلطنتی و رویکار آمدن رژیم چپی در عراق، این کشور از پیمان بغداد خارج گردیده و سه کشور منطقوی یعنی ایران، پاکستان و ترکیه، با تغییر نام سازمان از پیمان بغداد به سنتو، به عضویت درین سازمان ادامه دادند. پس از آنکه شاه رفت، ایران پای خود را از سنتو بیرون کشیده و این سازمان را برای إیالات متّحده، برطانیه، پاکستان، ترکیه و فرانسه گذارد که بالآخره این کشورها سنتو را به خاك سپردند. یك سازمان متوازی انکشافی مشتمل بر ایران، پاکستان و ترکیه بنام آر سی دی (إنکشاف همکاریهای منطقوی-- R.C.D.) نیز تشکیل گردید. پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، إکو مشتمل بر همین اعضاء جایگزین آر سی دی گردید.

دوره، پس از إنهیار اتّحاد شوروی، فرصت طلایی ایرا برای توسیع إکو فراهم آورد. شمولیت پنج دولت آسیای مرکزی یا ماوراء النهر (ازبکستان، تاجکستان، ترکمنستان، قرغزستان و قزاقستان)، یك دولت قفقازی (آذربایجان) و افغانستان، إکو را به یك سازمان برجسته، بین الحکومتی منطقوی مبدّل گردانید که مختص به توسعه و انکشاف اجتماعی-اقتصادی است.

آخرین افزایشی که به این قبیل گروهبندیها صورت گرفت، اتّحادیه ای است بنام دی-هشت (D-8) که مشتمل بر چند کشور اسلامی متعلّق بمناطق مختلف جغرافیایی - اقتصادی است. از لحاظ وسعت ساحه، نفوذ، دی-هشت، سازمانی بینظیری بشمار میرود و این نکته را میتوان ازین واقعیت معلوم گردانید که در اولین جلسه، این اتّحادیه که اخیراً در اسلامبول ترکیه دائر گردید، وزراء امور خارجه، کشورهای إندونزیا، ایران، بنگلدیش، پاکستان، مالزیا، مصر، نایجریا و کشور میزبان یعنی ترکیه حضور بهم رسانیده بودند.

این گروه که واضحاً زاده، فکر نجم الدّین اربکان صدراعظم ترکیه بحساب میآید، بر تشکیل یك سکرتریت یا دارالإنشاء مقیم اسلامبول توافق کرده است که موظف به تنسیق و همآهنگی خط مشی آتی گروه، از جمله انعقاد جلسه، سران کشورهای عضو در نیمه، اول سالجاری میلادی (۱۹۹۷) باشد.

در اعلامیه ایکه در پایان اجلاس وزراء امور خارجه صادر گردید، آمده است که ملل اشتراك کننده در چندین ساحه، اقتصادی به همکاری خواهند پرداخت، منجلمه: مالیه، بانکداری، سرمایه گذاری، خصوصی سازی، همآهنگ سازی سکتورها با بخشهای خصوصی، تکنولوژی و صنائع خفیفه و متوسطه.

همچنان فیصله بعمل آمد که دی-هشت سازمان جهانی بوده و عضویت در آن برای سائر کشورهای در حال انکشاف مفتوح و باز خواهد بود. درین جلسه، اظهار امیدواری شد که تشکیل دی-هشت، همکاریهای اقتصادی و تلاشهای گوناگون همکاریجویانه را در میان کشورهای عضو از سه ناحیه، متفاوت جهان، تسریع خواهد کرد.

اربکان حین قرائت اعلامیه، مشترك در اخیر اجلاس إسلامبول گفت دی-هشت التزام کشورهای عضو به سائر اتّحادیه ها را مورد تهدید قرار نخواهد داد. وی تصریح کرد که اتّحادیه، دی-هشت بمنظور رقابت با سازمان بزرگی چون او آی سی (OIC) ایجاد نگردیده است. صدراعظم ترکیه متوقع است که این گروه، قطع نظر از ملحوظات دینی، رشد یابد.

به نظر میرسد که ابتکار تشکیل اتّحادیه، جدیدی از جانب اربکان ناشی ازین ناراحتی باشد که از جانب اروپا

بقیه درستون ۲، صفحه ٦،

لــوی ازمینت

محمد خلیل «خلیل»

په اسلامي تاریخ کې د عمربن عبدالعزیزرحمت الله علیه نــه وروسته دالمري خل دي چې دنړي په یو هیواد افغانستان کې ددین دطالبانو لاس ته حکومت راځي اوالله پاك ورته زمینه برابروي چې داسلامي خلافت او زعامت واګي پخپلو لاسونوکي واخلي .

له اســلام ، مسلمان اوهیواد سره

> که خداناخواسته طالبان هم دیوبرحق اوحقیقي اسلامي حکومت په جوړولو کې پاتي راشي اوخپل ټول اعمال داسلام دمقدس دین په تله کې ونه تللي شي ، دافغانستان مسلمان ملت داسلام اصلي اورتیتونو خوږوڅخه بڼخمن تکړي شي نوداېه دګردي نړي دټولو مسلمانانو بالخصوص دافغانستان دمسلمان ملت لپاره یولویه ناامیدي وي پخپله طالبانو ، علماوو اوملایانو له پاره خوبه دومره لوي نقصان وي چې بیابه دنوم آخښوله پاره هم څوك نه چستوکیږي لوي الله دي داسلام طالبان داسلام پرسپیڅلي دین ټینګ اوقائم ولري که نه نو ددوي خوښیدل به داسلام اوعلماوو له پاره لوي زیان له ځانه سره ولري الله مودي له داسي ورځي نه وساتي .

مینه لروونکي هرمؤمن اګرکه ددنیا په هرګوټ کې اوسیږي دالله پاك په حضور کې لاس پــه دعادي چې طالبان دي دیوسوچه اوله عدل نــه ډك اسلامي حکومت پــه جوړولوکي بریالي شي، دهرمسلمان هیله او امید دادي چې طالبان دي خپل ټول استعداد، قوت اوتوجه پدي خبره ولګوي چې دپیړیو پیړیو اوږدو ارمانونو هغه اسلامي حکومت دي جوړکړي چې ددین عالمانو ، پوهانو، استادانو اوطالبانو دمنبرپه سردوعظ اوتبلیغ لــه لاري خلکوته وربیژندلي دي، پــدي کي هیڅ شك نشته چې اســلام ددنیاله ټولو

باطلوادیانومذهبونو اومنشوروتو ځخه غوره دي ځــکه چې اسلام اوداسلام مقدس شریعت دالله جل جلاله دحکیم ذات له لوري انسانیت ته آستول شوي اوپدي کي دګردانسانیت فلاح اوبیګنه مضمره ده ، خـــوله بده مرغه دراشده خلفاؤ رضي الله عنهم اوبیادعمربن عبدالعزیزله اسلامي او حقیقي فلاحي

خلافت نه وروسته دنـړي مسلمانانو، دیوشپږاسلامي خلافت له خوروځخه تدي برخمن شوي، پدي آرمان کي ډېرو مسلمانانو له دنیانه رحلت کړي اوډېرو ددي آرمان دترسره کولو لپاره خپل سرونه مالونه ، اولادونه او آسانتیاوي قربان کړي مګر بیا هم دیواسلامي حکومت دلیدو آرمان ئي ندي پوره شوي ، دګردي نړي هغه مسلمانان چې له اسلام سره دزړه له کومي مینه لري اوس هم پدي انتظار کي دي چې لږترلږه ددنیا په یوګوټ کـي خودي یوشپږ اوسوچه اسلامي حکومت قائم شي چې زمونږ سوځیدلي زړونه وریاندي سیراب

شي اوددنیا هغو وګـروته چې اسلام یوغیرعملي دین ګڼي داوبیلي شو چې اسلام او اسلامي حکومت نــه یوازي عملي دي بلکي ددنیاله نورونولو باطلو ادیانومذهبونو، اومنشوروتو ځخه غوره هم دي .

حقیقت دادي چې کفـــري ځواکونه اوعیني هغه مسلمان عناصرچي داسلام له عظمت برکت اورحمت نه ناخبره دي په پرلـــه پسي تورګـــه تبلیغات اوپروپاګندکوي چې اسلام دننني پرمخ تللي دنیا ضرورتونه نشي پوره کولي اونه ددي وړدي چې عمل وریاندي

وشي، دغـــه عناصر پخپـلو لیکنو تبلیغاتو اومذاکرو کي په پوره جرئت وایي چې که اسلام عملي دين واي اویا دنوي عصرانساني ضرورتونه پوره کولاي شواي نوبیا به یوځه یوهیوادکي خوبه خامخا بشپړه تافذو، هغوي داخبره هم کوي چې ملایان اومسلمانان دمنبر په سراویاپه خپلولیکنو کي خوداسلام وېرزیات صفتونه کوي اودخپلي خبري دقوي کولو له پاره درسول الله صلي الله علیه وسلم اوراشده خلفاوو دزماني مثالونه خوړاندي کوي،مګر له هغوي نه وروسته زمانه کي داسي مثال نشي وړاندي کولي چې وړاندي استدلال وکړي شي اوياداومنلي شي چې اسلام په نوي عصرکي هـــم دعمل وړدي، هغوي داهم واي چې پخپله عالمان اوملایان هـــم داسلام برخلاف ژوند

ترسره کوي اودا ددي مانـاورکوي چې اسلام یاندي عـــمل نشي کیداي، برعکس داســـلام پتنګ داعیان ويبرغچیان دعوا کوي چې اسلام نه یوازي پنځـــه لس سوه کاله مخکي دعمل وړو بلکي ددنیا په هردورکي هم دعمل وړدي اوهرډول ضرورتونه پکي حل شوي ، اسلام دآخرت تروړخي پوري دعمل وړنظام دي او ددنیا یو نظام هم مقابله نې نشي کولي .

تراوسه پوري په نړي کي دکفارو دمنظمو سازشونو له کبله داسي فضا اووخت نه دي میـــرشوي چي له اسلام اومسلمانانو سره مینه لروونکي قیادت اقتدارته ورســـیږي ، خوالحمدلله په افغانستان کـي الله تبارك وتعالي داقتدار واګـــي د هغـه چاپه لاسوکي

بقیه درستون ۳، صفحه ۳،

نجه د کورنی او ټولنی په چاپیریال

متصدي : معصومه

زن در محیط خانواده وجامعه

دکـــورنی د نیکمرغـــه ژونـــد لپاره ځوورانـــدیـــزونـــه

۱ - دخپلي میرمني شخصیت ته ارزښت ورکړي اودهغي انساني کرامت ته په درنه سترګه و ګوري.

۲ - دخپلي میرمني له پرمختګ سره علاقه ولري اودهغي د رشد لپاره زمینه برابره کړي .

۳ - زیاروباسي چــي دخپـلي میرمني سره دتفاهم اوحسن نیت په فضاکي ژوند وکړي .

٤ - کله چي دخپلي میرمني سره خبري کوي نودغي مسئلي ته متوجه اوسي چي دهغي خبري په غوررواوري اودا اجازه ورته ورکړي چي خپل مطلب په مکمله توګه بیان کړي .

٥ - دکورني ژوند په جریان کي له صداقت اوراستي له اصولو څخه پیروي وکړي اوپه دي نظراوسي چي اعتماد ، صداقت اوصفاپه فضا کي ژوند کول دروحي آرامتیا سبب ګرځي .

٦ - کوښــس وکړي چي دخپلي میرمني زیار اوزحمت تـــه دکورني په ماحول کي ارزښت ورکــري دهغي دزحمتونو ستاینه وکړي او دقــــدر په سترګه ورته وګوري .

۷ - خـــپلي میرمني تـــه دتیرګدژوند ناخوالي مه یاده وي هڅه وکړي چي راتلونکي ته امیدواره اوسي اوله موجوده شرایطو څخه دخوشحاله ژوند لپاره په اعظمي توګه ګټه پورته کړي .

۸ - هڅه وکړي چي دنوروکورنیو له ترخو تجربو څخه عبرت واخلي اودخوشحالو کورنیو دژوندانه تجربي په خپل کورني ژونــــد کي تعقیب کړي نوپدي توګه بـــه مـــو دیریالیتوب پـــه لورګام پورته کړي وي .

۹ - دیوآرامه اوخوشحاله ګد ژوند درلودلوته ضروري ده چي له عفوګذشت صبر اوتحمل څخه دیواویل په مقابل کي کارواخلي .

۱۰ - خپلي میرمني ته درناوي ولري اودا په یادولري چي پـــه دیره احترامانه اودمیني په فضاکي ورسره خبري وکړي .

۱۱ - خپلي میرمني تـــه خپله مینه په عملي صورت حرګنده کړي هڅه وکړي چي په خاصو ورځوکي لکه دواده ، سالګره یادسحوددورح پـــه مناسبت هغي ته تحفي ورکړي .

۱۲ - دلجاجت اوناسالم رقابت څخه دخپلي میرمني پـــه مقابل کـــي پرهیزوکړي اوپه خپل غوره سلوك سره دصمیمیت اوملګرتوب فضارامنځته کړي .

۱۳- ددي لـــپاره چي دکورني ماحول مـــو له خوشحالیو ډك وي نودکورني له ټولوغړوسره ښه سلوك وکړي اودا اجازه مه ورکوي چي منفي اومایوسه کوونکي افکارستاسو دکورني ژوند تریخ کړي .

حــواس پــرتــی در کــودکــان ازطــریــق آرامــش مغــز قــابــل تشخیـــص است

دانشمندان مي ګویند کودکان مبتلا به حواس پرتي ممکن اســـت دچار ناهنجاري هاي مغزي باشند که ازطریق آرامش مغزقابل تشخیص است واز این تصاویرمي توان دراصلاح روش معالجه استفاده کرد .

دوکتوران طي ګــزارشي کـــه درنشست سالیانه انجمن رادیو لوژي امریکاي شمالي درشیکاګو ارایه شد اعلام کردند که کاهش جریان خون به بخش هاي خاصي ازمغز بادیګر مشکلات روان شناسي ســواي اختلال حواس پرتي مرتبط است واز آرامش مغزي مي توان در پي ګیري تداوي مناسب براي اختلالات ګوناګون بهره جست .

داکتر « لامسك لامکي » استاد رادیولوژي ورئیس طب هسته مرکزي طبي پوهنتون تګزاس واقع درهرستون دراین باره اظهارداشت :

استفاده از Spect ، مغزي یا Positronemission Computed singh tomography ممکن است درتشخیص بهتر مریضي ومعالجه موثر تر اومفید واقع شود .

Spect یك سیستم تصویر برداري هسته یي است که طي آن کامره کمپیوتري اشعه ګاماحول سرمریض مي چرخد وتصاویرسه بعدي ازمغزمي بردارد .

ایــــن دستګاه مي تواند مناطقي ازمغزراکه کمتر ازحــــد طبیعي خون دریافت مي کـــنند، مشخص کند.

جریان غیرعادي خون که بـــه طور دقیق قابل اندازه ګیري است بابیماري هاي خاص رواني مرتبط است .

ازمجموع ٤٠ مریضي که اختلال حواس پرتي درآنها تشخیص داده شده بود « لامکي » توانست در ۳۷ تن یك ناهنجاري مغزي رااـــــندازه ګیري کند .

درموردي که مریض فقط به اختلال حواس پرتي مبتلا اســـت درلوب پیشاني ولوب آهیانه اي مغـــزکه درقـــسمت بالا وپشت ګوشها قرارګرفته اند ، خون کمتري جریان دارد . اختلال کمبود حواس اغلب بادیګراختلالات همراه است که باتصاویرغیرطبعي نیز ارتباط دارد .

وجود ناهنجاري درلوب پیشاني به معناي آن است که دواهاي ضد افسرده ګي باید به مریض افزوده شود .

همین طور وجودناهنجاري درلوب ګیجګاهي نزدیـــك ګیجګاه درطرفین سرنیازبه افزودن داروهاي ضد تشنجي به نسخه مریض دارد .

دردختران کاهش جریان خون اغلب درسمت راست مغز مشاهده مي شود ولي درپسر هـــــا تفاوتي دراین زمینه دردوسمت مغزدیده نمي شود .

اما « لامکي » هشدارداد : تحقیق وي تنها بر روي ٤٠ بیمار انجام شده ونه براساس تجزیه وتحلیل سوابق طبي بیماران ونه معالجه آنها قرار دارد .

« لاملي » ایـــــن کار را بسیار مقدماتي توصیف کرد .

وي افزود : تعــــــداد مریضان شرکت کننده دراین مطالعه اندك است اما نشان مي دهـــد که شاید بتوان از SPeCt براي هدایت درمان استفاده کرد اماقطعاً به انجام مطالعات بیشتري دراین زمینه نیازداریم .

لـــوی از . . .

ورکړي چي نـــه یوازي مسلمانان دي بلکي ددین عالمان اوپښتګان هم دي، دتحریك نوم ئي هم دطالبانو اسلامي تحریك دي، دوي ټول ددین طالبان دي اوټولو په اسلامي مدرسوکي سبقونه ویلي، دالله جل جلاله دکتاب قرآنکریم اودمحمد مصطفي صلي الله علیه وسلم دسنتو طالبان دي، ددوي په زړونوکي قرآنکریم اونبوي احادیثو ځاي نیولي، ټول ددي خبري ادعالري چي اسلامي حکومت لپاره جهاد کوي اواسلامي نظام به نافذوي حقیقت دادي چي دوست اودښمن ټول دطالبانو عمل کرداراوکرنلاري ته سترګي په لاردي ، دوستان ئي لاس پـــه دعادي چي داسلامي حکومت په جوړولواودګردي نړي لپاره دیو غوره نظام اوحکومت په وړاندي کولو کامیاب شي ، دښمـــنان بي پدي لټه کي دي چي له هري لاري نه وي طالبان بدنام کړي شي اودینه پرېښودلاي شي چي یـو بشپړاسلامي حکومت قائم کړي، رښتیا خبره داده چي طالبانوله پاره داوبرلوي ازمیښت دي هغوي دامتحان په سختو شرایطو کي قرارلري، ددوي ناکامي داسلام اودمسلمانانو ناکامي ګڼلي شي اوټولي دنیاته داسند ورته په ګوته ورکولي شي چي هغه دي داسلام طالبان هم داسلام اوداسلامي حکومت پـــه جوړولوکي بریالي نه شول، څکه چي اسلام عملي نظام نه دي کـــه عملي وایي اودنوي ساینسي عصر ضرورتونه ئي حل کولاي شواي نوبیا له طالبانونه زیات مزوړ خلك څوك کیداي شي ؟

طالبانوته ددغـــي نازکي فضـــــا اوحالاتوپه نظرکي نیولو سره پکاردي چي خپل اسلامي مسئولیت اوونده په داسي غوراوفکر سره ترسره کړي چي دښمن ته دتنقیدګوتي دنیولو فرصت را پیدانه شي ، دداسي ګام له اوچتولو څخه دي ډډه وکړي چي داسلام له روح سره منافي اومخالف وي، خپل هرعمل، فعل او قول دي مخکي لـــه مخکي داسلام پـــــه تله کي وتلي او بیادي وریاندي عمل وکړي، یوازي داسلام پرڅو احکامو باندي دعمل پرځاي داسلام دټولو احکامو په اجراکولو اوعملي کولو باندي دي زورواچولي شي ، څکه چي اسلام هله خپل افادیت ، بښګڼه برکت اومثبت نتایج په ټولنه کي مرتب کولي شي چي بلا امتیازه ټول عملي شي، د اسلام سپیڅلي دین جامع اوهمه ګیر نظام دي د انسانانو ټول ضروریات ،مشکلات او تکلیفونه ئي په نظرکي نیول شوي، اسلام دعدل انصاف ، ایثـــار، همدردي عاطفي ، مرحمت ، عفوي ،درګـــذر ، تواضع ، مواسات اودمحبت درس ورکــوي که دضرورت پـــه وخت کي دسختي کولو اجازت دي خپل طرف ته پـــه ډیرو ځایونوکي دعفوي، ګذشت اورحم درس هم ورکوي، که یوطرف ته دخپلو اهل وعیال لپاره دوږي پیداکولو امرورکړي په څنګ کي وږي ترږي اومعذورته هم دوږي ورکولو حکم کړي، که یوطرف ته دخپل ځان دحفاظت اوله بي عزتي نه دبچولو تاکید ئي کړي بل طرف ته دبل مسلمان دحفاظت اودهغه دآبرواوعزت ساتلو ټینګ حکم ئي هـــم کړیدي، په هرحال که پـــه مجموعي توګه دقرآن اواحادیثو په رڼاکي مـــاتلو اومشکلاتو دحلولولپاره اقدام وشي اودرسول کریم صلي الله علیه وسلم پرنیك اسوه عمل وکړي شي نو بي له شکه مسلمانان دخپلو آرمانونو هغه اسلامي حکومت خوارّه ځکلي شي چي لـــه ډیروخت نه ورته سترګي په لاره دي دافغانستان ټول مسلمان او مجاهد ولس دطالبانو داسلامي تحریك تـــر شاه ترهغه کلك ولاړدي ترڅوچي طالبان په ستي اوقوي عـــزم سره دیو سوچه اوبشپړ اسلامي حکومت دجوړولو په کوشش کي وي .

طالبانوته الله پاك یوطلایي چانس وربه برخه کړي اوله ملګرتو کلونو وروسته ورته دافرصت ورکړي چي دځمکي پـه سرداالله جل جلاله قانون حاکم کړي دافرصت اوموقع باید په هیڅ حالت له لاسه ونه ویستلي شي، دالله پاك ددغه عظیمي مهرباني اوفضل وکرم شکردي داسي پرځاي شي چي عملاً داسلامي خلافت ورمي خوري شي .

که خداناخواسته طالبان هم دیوبرحق اوحقیقي اسلامي حکومت په جوړولو کي پاتي راشي او خـــپل ټول اعمال داسلام دمقدس دین پـــه تله کي ونه تللي شي ، د افغانستان مسلمان ملت داسلام اصـــلي اوربښتونو خوږو څخه برخمن نکړي شي نـــودابه دګردي نړي دټولو مـــلـــمانانو باالخصـــوص دافغانستان دمسلمان ملت لپاره پولوبه ناامیدي وي پخپله طالبانو ، علماوو اوملایانو لـــه پاره خوبه دومره لوي نقصان وي چـــي بیابه دنوم آخستوله پاره هم څوك نه چمتوکیږي لوي الله دي داسلام طالبان داسلام پرسپیڅلي دیـــن ټینګ اوقائم وارې که نه نو ددوي خوښیدل به داسلام اوعلماوو له پاره لوي زیان له ځانه سره ولري الله مودي له داسي ورځي نه وساتي .

د مـــاشـــوم وده او پـــرمختـــیا

دریمه برخه

میندي اوپلرونه کولي شي دماشوم دژوندانه پـــه لومړیو کلوکي داسي زمینه برابره کړي چي هغه په ښوونځي کي ښه زده کړه وکړي .

* دماشوم دژوندانه پـــه لومړیو کلونوکي ،موراوپلارکولي شي دهغه له پاره دښوونځي د بریالي زدهکـــړي بنسټ کیږدي، هغه ماشـــوم چي دزیږیدلوله لومړیو شیبوڅخه احساس وکړي چي له ده سره مینه اومحبت کیږي اودکومي ویري ځاي نشته اوټول ئي تائید وي دچټکي زده کړي له پاره به هیله من اوراده وي ، همدارنګه میندي اوپلرونه کولاي شي له خپلوماشومانو سره دلویوکولو له لاري په زده کړه کي مرسته وکړي، ماشومان تل دلوبو ساده شیانوته اړتیال لري چي وکرلاي شي ددوي په هرنوي پړاوکي دیوڅه کولو اویاموندلو تنده پري ماته کړي، ددغه کاردترسره کولو له پاره ډیروپیسوته اړتیانه لیدل کیږي ، ډیرله کاره لویدلي اوارزان بیه شیان لکه اوبه شګه تش کاغذي کارتنونه ، لوښي، دلرګیو ټوټي، دکورپي خطره سامان الات ، رنګارنګ شــــیان، مجلي اخبارونه دلوبو پنډوسکي (توپ) اوداسي نوررلوبو کولو له پاره هومره مناسب دي لکه له بازارڅخه آخستي شیان ، ماشومانوته باید دتصمیم نیولو اجازه ورکړي شي، پدي شرط چي ددوي تصمیم خطرناك نه وي، ماشومان ترهرڅــــه زیـــات دبریاوو اوناکامیو څخه زده کـــره کوي، باید ماشوم ته دلوبوکولو پـــه وخت کي لارښوونه وشي، خوداسي نـــه چي هغه دي ترکنترول اوڅارني لاندي راشي .

* دښوونځیو څخه دمخکي دوري پروګرام کولاي شي دماشوم چمتووالي دمکتب په دوره کي زده کړي ته زیات کړي، پدي شرط چي په دغه دوره کي ماشوم ته خاصه پاملرنه وشي اوپه بیلابیلو لوبو کي دهغه له پـــاره دزده کړي امکانات برابرکړي شي .

* دښوونځي په دوره کي دزده کړي اوبریالیتوب پـــــه خاطر دماشوم ترڅنګ ولاړلاندي ټیول ښه مرسته ته کوي ، که ماشوم ته په ډیرکم عمرکي لوستل لیکل ، شمیرل، اوداسي نور تدریس شي دابه ددي معناوي لکه څوك چي غواړي ترهرڅه لـــومړي دکوټي بام جوړکړي لکه دیوي وداني پـــــه شان دماشوم دزده کړي ظرفیت یاتوان هم بیلابیل پوړونه لري چي یوپربل باندي ودانیږي ، لکه مور اوپلار اوښوونکي ماشوم ته دزده کړي په یوه پړاوکي مناسب مواد برابرکړي نودي به په ډیره ښه توګه زده کړه وکړي خوددي کارترسره کول ډیري حوصلي اوخاصو مهارتونوته اړتیالري ، دا په دي مانا چي باید ډیرمراقب واوسو اویوه شو چي په کوم وخت کي ماشوم ډیرې حوصلي اوناامیده کیږي ، اوپدي مانا چي باید په پرله پسي توګه ماشوم ته نوي امکانات اوپه زړه پوري اهداف اوغوښتني وټاکل شي چي هغه دخپلي زده کړي عملیي ته دوام ورکړي .

* خبري کول اوپه ژبه پوهیدل دماشوم دزده کړي یوله ډیرو باارزښتو اوپیچلیو مرحلوڅخه دي، دموراوپلار په همیشني مرستي سره کیداي شي دماشوم زده کړه په ډیره ښه توګه پرمخ ولاړه شي،موراوپلارکولاي شي دماشوم له زیږیدو وروسته له هغه سره په خبروکولو اوازویلو، دماشومانو دټرانو په ویلو ، دوګرو اوټوټیو شیانو په ورښودلو اودهغو دنومونو په تکرارولو، پوښتنوکولو دکیسو په ویلو، دخبرو کولو په زده کړه کي ډیره مرسته وکړي، ماشومان دخبروکولو څخه ډیردمخه په ژبه پوهیږي ، کیداي شي له ماشوم سره دډیرکم عمرڅخه په خبروکولو پیل وکړي شي، دامهمه نده چي خبري څومره ساده اوماشوم په ژبه وي، بلکي مهمه داده چي له ماشوم سره خبري وشي، ماشوم دینه اروي چي کلمواوغږونوته ځواب ووایي . او وګوري چي دکورنی غړي هم دهغه یادهغي کلماتو وغږونوته ځواب ورکړي ، کوم هغه وخت چي ماشوم دغږونو ، کلمو اودجملو په ویلو پیل وکړي، میندي اوپلرونه باید خپله خوشحالي څرګنده کړي اوماشوم باید تشویق کړي چي خـــپلي زده کړي ته دوام ورکړي .

* ماشومان دعمرپه بیلابیلو وختونوکي پـه خبروکولوپیل کوي معمولاً ماشوم دیوکلنی په شاوخواکي په خبروکولو پیل کوي اوپه څلورکلني کي کولاي شي بشپړي جملي جوړي کړي ، اوپه شپږکلني کي تقریباً دژبي ټولي لومړنی قاعدي زده کوي په دغوشپږو کلونوکي ددوي تشویق کول او ورسره مشق اوتمرین کول به په راتلونکي کي دښوخبرو کولو لوستلو اولیکلو اوهمدارنګه دښوونځي په دوران کي ددوي دبریالیتوب له پاره ډیرمهم دي .

* دورو ټجونو اړطګانو په جسمي اوذهني اړتیاوکي هیڅ توپیرنشته دواړه دلي پــــه یوه اندازه لوبوته اړتیالري اوپه عین اندازه دزده کړي توان لري، همدارنګه دواړه دلي په یوشان اوپوي اندازي محبت میني تائید اوملاتړته اړتیالري .

مسئـــلـه خشــــونت درکـــودکـــان

پایه هاي رفتارخشونت آمیز ازهمان دوران طفولیت ګذاشته مي شود وعلایم روشن آن دررفتارکودکان وجود دارد .

بعضي اطفال دعوامیکنند فحش مي دهند بادیګران به زدوخورد میپردازند که به این وسیله مي خواهند که جلب توجه وقدرت نمایي کنند ایــــن عمل رادرمورد کودکان همسن وسال خودانجام مي دهند تاازاین طریق احـــساس قدرت واعتماد پــــه نفس کنند اما وضعیت وقتي خطرناك مي شود که آنهاتنها راه حل مسایل راتقط استفاده ازخشونت وزورګویي بدانند وافراد دیګررا به عمد مجروح کنند ویاوسایل وابزارراخراب کـــنند طفلي که به نظرمردم کودکي شیطان وغیرقابل تحمل یاخرابکار است درواقع موجودي ضعیف وتحقیرشده است که باخشونت تظاهربه قدرت مي کند .

متخصصین تعلیم وتربیت هم به این عقیده انـــد که رفتار خشونت آمیز کودکان نشان دهنده بي توجهي به شخصیت کودك مي باشد آنها احساس میکنند کـــــه کسي دوستشان ندارد ومعمولاً ازبي توجهي والدین شان رنج مي برند .

نحوه برخورد ورفتار نادرست والدین آغازګر رفتارخشونت آمیز کودکان است البته باید توجه داشت که والدین به عمد باعث این نوع روشهائي شوند بلکه به اثر مشکلات اجتماعي خانوادګي وګاهي به طـــور ناخـــودآګاه نیازهاي فرزند شان را نادیـــده مي ګــیرند . والدین این کودکان به علت ګرفتاریهاي اقتصادي ، بیکاري یااختلافات خانوادګي مثل طلاق یاجدایي موقت نمي توانند ببینند که فرزند شان خودش رانتها ورهاشده احساس مي کند .

مسئله دیګري که قابل توجه است این اسـت کـــــه بزرګان انتظار زیادي

خــوارّه تــرخــه

دقــرآن پلــوشي

(شرو)

دوست اودښمن ، لیري اونږدي، خپل اوپردي ددي خبري شاهدي ورکړي چي دحزب اسلامي مجاهد غړي (دموږرو اوپښتګلو خاوندان نه یادوم) په دوه کاروټوکي له هرچاپه هروخت کي مخکي وو اووي به . دغه دوه کارونه یوه ددین زده کړه او بله دخداي (ج) په لارکي دجهاد اوقرباني جذبه ده . چي چیرته دخداي (ج) دکتاب اودخداي درسول صلي الله علیه وسلم خبره شوي نو دحزب وروڼه به په اکثریت کي هلته لیدل شوي وي اودجهاد اوقرباني خبره خوبي له هیڅاچیه نده چي په افغاني کمونستانواودهغوي په یادارانو لومړني وزهم دحزب اسلامي مجاهدینوکړي دي .

اواوس چي دقرآن کریم دنازلیدو مبارکه میاشت مخ په خلاصیدو ده نوپوځل بیا ددرس اوتدریس مرکزونه دحزب اسلامي په ځوانانو اومتعهدینو ډك شوي اودایي ښودلي چي دخداي له دین سره ددي مومني دلي دزړه مینه ټلپاتي ده اودزماني سري ثودي پري هیڅ منفي اثر غورځولي نشي .

له نیکه مرغه سرکال دنورو مرکزونواوجوماتونو په څیر دنصرت میني دامام محمد شیباني په جامع جومات کي دقرآن کریم دتفـــیراوترجمي دوره په ډیرښه شان وشوه او دخداي (ج) ددین اوکتاب په سوونو مؤمنانو اومؤمناتو دالهي کتاب لـــه معني اواحکامو څانونه خبرکړل . خداي (ج) خبرچي دادومره کلونه ولي په دي جامع جومات کي دقرآن کریم ددرس اوتدریس اهتمام نه وشوي خوچاچي سرکال ددي نیك کاراقدام کړي دهغه په ثواب کي دي الله زموږ هم پخپل فضل برخه وکړي اوپه خاص ډول دشیخ القرآن مولانا غلام رحمن هغه دعاګاني دي الله زموږ په حق کي قبولي کړي چي ددرس قرآن په پاي کي بي هره ورځ کړي اوپه سوونو مؤمنانو پري امین ویلي دي .

پته دي پاتي نه وي چي دقرآن کریم دسرني تفـــیر اوترجمي شرف خداي (ج)دشیخ القرآن مولانا غـــلام رحمن پـــه برخـــه کـــړ، مولانا داولسومجاهدینوله دلي څخه دي چي په توره اوژبه بي دجهاد له پیل نه ترننه پوري دخداي (ج) ددین خدمت کړي اوکاکوي بي . دمولانا لوي خصوصیت دادي چي باعمله عالم دي مجاهد دي اودچاپه شان په کړي جهاد پښیمانه نه دي، هغه دترجمي په جریان کي په باربار دي خبري ته اشاره کړي چي دادین په جهاد ساتل کیږي اودطاقوت مخه په جهاد نیول کیږي . هغه چاته چي ویل بي : جهاد نه وهــي لیونتوب و، ځواب ورکړي چي که نه لیوني یي ، بي به زه خواوس هم پخپل جهاد فخرکوم . دهغه په خبرو اوقرآني آیاتوپه تعبیر، تفـــیر اوترجمه کي یوخوند اولذت پروت دي اودا نعمت دهغه چاپه برخه کیږي چي پخپله بي له قرآن کریم سره عملي تعلق دي توپي خبره دخلکو زړونو ته کوزه شي .

مولانا دتعلیم ترڅنګ دي ته هم اړشوي چي چیرته خواري مزدوري وکړي اویوه مړي حلاله روزي پیدا کړي هغه دجومات حلواته ډوډه نده اچولي بلکه دتلندي په خوله ګټلي ده .

زه مي غواړي چي دمولانا غلام رحمن په رابطه نورڅه هم ولیکم څکه چي دهغه په تملق اوچاپلوسي مي څوك تورنولي نشي، هغه ددنیا داسي هیڅ تلري چي زه دي بي په ته جګ حکي وکړم ، خداي (ج) دي زما لاس په هغه ورځ شل اوګوتي وچي کړي چي زه به پري دکوم خائن اوحرام خوردولتمند مدح وکرم خو دخداي (ج) ددین دیومخلص عالم په هکله چي څه لیکم نوپه هغه کي دخپل اخرت ګټه وینم اوګټه همداده څوکه څوك پري پوه شي .

پاتي شوه داخبره چي په دي دوره کي به چاڅه زده کړي وي ! له نورو خبرته بي خوهاداا لاندي څرمسائل بـــه ډیر ژور ډول درك اواحساس کړي دي :

۱ - توحید : هسي خو هرمسلمان دا اقرارکري چي خداي (ج) یودي مګردا مفهوم چي کله دقرآن په ژبه بیان شي او مؤمن په دي ډیوهیږي چي دقرآن کریم مرکزي مسئله همدا ده اودقرآن کریم په هرمخ کي همدي مسئلي ته اشاره شوي اودعقلي اونقلي دلائلو یوه نه ختمیدونکي سلسله بي په هکله راغلي ده نوځله دتوحید مفهوم اومانا دزړه تل ته کوزه شي اوهلته بیا دمؤمن دزړه ټول تعلق له « غیرالله » نه ختم اوپه « الله » پوري وتړلي . په زړه کي داطمینان اوتوکل داسي یو « کیف » راپیدا شي چي هغه په الفاظو کي هیڅکله بیانیدلي نشي اودتجربي پوري تړلي خبره ده .

۲ - ذکرالموت : دمـــرګ اوژوند حقیقت زموږ دډیروله سترګونه پټاه دي، په دي دنیا اوپه سروپیټومست یو، مرګ موهیردي اوداسي ګومان کوو چي دلته به تل ترتله پاتیو. ماپه ډیر شدت سره دهمدي دوري په جریان کي دمرګ نږدي والي احساس کړ، څومره راته مرګ نږدي دي، انسان بي په وړاندي څومره بي بـــه اوبي وسه دي اوڅومره سخت مرلونه دي جنت ته دورسیدو په لارکي ، حـــال داچي موږ (اوبا لږترلږه زه) څو د لا اله الاالله محمدرسول الله له توبي پرته بل هیڅ نلرو که خداي (ج) موږه ژبه وروستي کلمه همدغه جاري کړي .

۳ - اخوت : په دي دوره کي ډیر داسي ورونه حاضریدل چي پخوا به مو سره نه پیژندل اویاپه موله نږدي نه پیژندګلوي نه وه شوي. دخداي (ج) شان ته وګوري چي څوك دي دوري ته حاضر شوي دهغه لپاره مي په زړه کي دیوي خاصي میني اواسلامي اخوت احساس کړي او چي کله دچاپه څنګ کي کیناستلي یم اویامي څوك په څنګ کي ناست دي نوداسي فکرمي کړي لکه خپل ورور چي مي خواله راغلي وي .

اودااحساس به کیدي شي چي اکثره ورونو کړي وي څکه چي په داډول مجلسونو دخداي (ج) رحمت وریږي ، اوپرښتي بي دحاضرینولپاره استغفار وایي .

٤ - حنفیت : موږ په خولي ټول دامام ابوحنیفه رحمة الله علیه دمذهب دپیروي دعوه کوو خوحقیقت دادي چي یولوي اکثریت مو دامام صیب له مذهب نه هیوخبرندي، په هغه لاریالکل تلل نه دي په کومه چي امام صیب قدم پورته کړي دي . مضبیت دادي چي موږ خپلي کیـــي اویبولالي امام ابوحنیفه ته منسوب کړي چي دهغه مبارك روح به موږپر پري ځورولي وي . مادلومړي ځل لپاره دشیخ القرآن مولانا غلام رحمن له خولي نه دفقهي اواختلافي مسائلو په رابطه دامام صیب دخولي مرغلري واوریدي، په هره اختلافي مسئله کي داحنافو اقوال اودلائل قوي اوقرآن اوسنتوته نږدي ښکاریدل (یا به موږ روحاً اوقلباً دغــي اطمینان لرو اودامام صیب سره به موافقـــي ترون وي لکه چي دیو وروو نه رشهید استاذ احمدزي پوښتنه وکړه چي نه ولي دامام صیب په مذهب یي ! هغه ورته وویل : څکه چي امام صیب دافغانـــتان و !!

په هرحال مولانا غلام رحمن دهري مسئلي په رابطه داحنافو دمسلك معتبر کتابونه اوحوالي وړاندي کړي اودایي څرګنده کړه چي زموږ زیاتره مروج کړه وړه داحنافو دمسلك خلاف دي نوالحمدلله چي خپل مذهب موږپیژنده .

اوپاکي ده هغه خداي (ج) لره چي موږیي دخاتم النبیین محمد صلي الله علیه وسلم په امت کي پیداکړي او دحق دین بي راپاندي لوړولي اوبیا یي دهغه دین دتبلیغ لپاره دمولاناغلام رحمن په شان باعمله علماء پیداکړي ، الله دي دین دنیا ښکلي اودالهي دین دخدمت نورتوفیق هم ورکړي .

« آمین »

مبارزین راه شهدا سلامتی نعم المرشد
شهادت
ارگان مرکزی حزب اسلامی افغانستان
نمبر مسلسل (۱۳۲۲) سال نــــزدهم پنجشنبه (۱۸) دلــــو ۱۳۷۵
قیمت یك شماره (۱۰۰۰) افغانی (۳ روپیه)

نبوي لارښوونې

بیاحضور (ص) وفرمایل : اودرمضان دمیاشتي روژي دریاندي فرض دي . هغه وویل له دي نه علاوه نوري روژي هم شته ؟ حضور(ص) وفرمایل : نه فرض نشته البته كه نفلي نیسي . بیا ورته حضور(ص) دزكوة هم وفرمایل هغه وویل له دینه علاوه نورهم شته ؟ حضور(ص) وفرمایل : نه فرض نشته . البته كه خیرات كوي (نوكولي شي) سړي واپس شو اوویې ویل : والله پدي كي به هیڅ كمي زیان نه كوم . حضور(ص) وفرمایل داسړي كامیاب شو . كه پــه دي قــول كي رښتوني وي . (ختم)

(بخاري – مسلم)

احکام دین خودرابیاموزیم

آداب واحکام خطبه

ارشاد پیامبر(ص) است :

« آن كسي كه درهنگام خواندن خطبه صحبت میكند، مانند خري است كه كتاب بار دارد وآن كسي كه در دوران خطبه به دیگري بگوید « چپ باش» اورا جمعه نیست « البته در دوران خطبه خواندن نماز قضائي نه تنهاجائز ، بلكه واجب است .

۸ – در دوران خطبه وقتیكه اسم گرامي پیامبر(ص) آمد . در دل درود شریف خواندن جائز است .

۹ – درخطبه دوم دعا براي آل واصحاب پیامبرگرامي (ص) ازواج مطهرات، بالخصوص خلفاي راشدین (رض) وحضرت حمزه (رض) وحضرت عباس (رض) مستحب است . دعا كردن براي رئیس دولت اسلامي نیز جائز است. البته تعریف دور ازواقعیت وتوصیف ومبالغه مكروه تحریمي است .

تلاش برای جمع

خانم نانسي دوپري تبعه آمریكایي مسئول جمع آوري كتب وآثارتاریخي دربخش آسیا دراین رابطه اظهارداشته كه مؤسسه اداره هـم آهنگي كمك هابراي افغانها مصـروف جمـع آوري كتب وآثارفرهنگي افغانستان مي باشــد وتابحال شمارزیادي از این آثارتاریخي را خریداري كرده است.

مسئول امــور فرهنگي بخــش آسیادرگفتگو بابي بي سي درمــورد فعالیت هاي این اداره گفت كه ماعلاوه برجمع آوري كتب تاریخي پوهنتون كابل وكتابخانه عامه ، كتب شخصي راتیز خریداري وجمع آوري مي كنیم .

دوپري افزود كه برخي آثار تاریخي واسناددولتي وشخصي ازقبیل آثار هاشم میوندوال صدراعظم سابق افغانستان توسط محافظان كتابخانه عامه كابل به آتش كشیده شده، سرقت شده ویادربازار هاي پشاور بفروش رسیده است .

مسئول جمع آوري آثارتاریخي افغانستان گفته كه اگركتب وآثارتاریخي وكلتوري افغانستان مفقود شوند ویاجمع آوري نشود، هیچ كسي درآینده نمي تواند درموردتاریخ افغانستان چیزي بنویسد .

د هــرات د

سره مخامخ كیږي .

په رپوټ كي زیاته شوي چي كه چیري وضع پــه همدي ډول دوام وكړي نوزیات مهاجرین بــه دبختي اولوږي دحتمي خطرونوله امله خپل خانونه له لاسه وركړي .

دهرات په كمپونو كي په لس هاوزره هغه مهاجرین میشته دي چي دبادغیس ولایت نه دجنبش ملي اودطالبانو دجګړوله امله دخپلوكورونو پریښودلوته اړشوي دي .

امریکا باید به نیروی

به اعضاي كنگره گفــت : امریكا باید درجهت حفظ صلح جهاني ازخطرات خورد وكوچك نباید هراس نماید زیرا این كاردرآینده مارا ازخطرات بزرگ درامان خواهد داشت.

امریكاتلاش میورزد پیمان نظامي «ناتو» بطرف شــرق نیز توسعه یابد گسترش ناتو بطرق شرق اروپا ، بــه منفعت روسیه وامریكا خواهد بود واروپا را درقالب دیموكراسي متحد خواهد ساخت.

رئیس جمهور امریكا گفــت : امریكاهمچنان كه به غرب توجه دارد باید به همین اندازه بطرف شرق نیز توجه كند وصرف متوجه مسایل خود نباشد ونه هم ازرهبري جامعه جهاني روگردان شود .

رئیس جمهور امریكا همچنان یاد آورشد كه ماخواهان حل بحران میان كوریاي شمالي وجنوبي هستیم وتلاش میورزیم باتصویب بودجه یي به كوریاي شمالي آن كشور را ازدنبال كردن پروگرام اتمي منصرف سازیم . ماهمچنان خواهان نقش فعال چین درقبال مسایل بین المللي میباشیم نه اینكه قصد منزوي كردن آن كشور راداشته باشیم .

براي اینكه امریكانقش رهبري كننده اش را درجهان ازدست ندهد باید بــه حل مسایل داخلي اش بپردازد ووضعیت داخلي خودرا استحكام بخشد .

تعــداد قربــانیان

(۲۵۰) كیلومتري محسوس بوده .

زلزله مذكور درایــن ولایــت كه درنزدیكي سرحد میان ایران وتركمنستان واقع است، بیــش از ۱۲ قــریه راویران و ۳۰ قریه دیگر را شدیداً خساره مند ساخته است .

مقامات ایراني مي گویند كه عمله نجات دراین منطقه مصروف فعالیت بوده میكوشند افراد آسیب دیده را از زیر آوار منازل بیرون نمایند ، ولي برفباري وقطع شدن جریان برق عملیه امداد را مختل ساخته است .

لازم به تذكر است كه هفت سال قبل شدید ترین زلزله تاریخي منطقه زنجان ایران را تكان داد كه به اثرآن بیش از (۴۰۰۰۰) نفر به هلاكت رسیده بودند .

د روســـیي صـــدراعظم امــریکـــا تـــه سفر کوګ

واشنگټن – دسلواغي ۱۷ مه :

دروسیي صــدر اعظــم ویكتور چرنومردین د امریكايي مقاماتو سره دخبرولپاره امریكاته به سفركوي .

دتریرالو خبري آژانسونو درپوټ له مخي چرنومردین پــه داسي حال كي امریكاته سفركوي چي دواړه خواوي دناتو دپراختیا په باره كي مختلف نظریات لري دوركرشویو رپوټونوله مخي دي به دلاري په اوږدوكي په ایرلیند كي تم شي

تصــادم دو

به منطقه جنوب لبنان انتقال می دادند .

نتنیاهوصدراعظم رژیم صیهونستي با اظهار تاسف ونگراني دستورتحقیق درمورد این حادثه را صادركرده و شیمون پریز صدراعظم قبلی این رژیم اظهار امیدواری كرده كه این تراژیدی بحالت فلاكت بار ناشی ازجنگ درجنوب لبنان خاتمه بدهد.

یکی از این هلیكوپترها پس ازتصادم برفراز منطقه جنوب لبنان منفجرشده و راكت های تعبیه شده در آن به هرطرف شلیك شد.

صدراعظم رژیم صیهونستی می گوید كه تمام تلاشهای خود رابرای سركوبی مبارزان مسلمان گروه حزب الله لبنان بكارخواهد بست و از ادامه جنك با حزب الله منصرف نخواهد شد .

این حادثه درحالی صورت گرفته كه نبردهای شدید بین عساكـــــر رژیم صیهونستی و مبارزان حزب الله درجنوب لبنان به شدت ادامه داشت .

امـــریکـــا پیـــروزی

البرایت ابراز امیدواری كـــرد . كـــه نوازشریف نقش بارزی را در منطقه جنوب آسیا بخصوص درجهت برقراری صلح وثبات در افغانستان وحل قضیه كشمیر ایفا ،كند.

وی علاوه كرد كه حكومت آینده پاكستان باید سعی كانی بخرج دهد تامسایل مورد اختلاف در افغانســـتان وكشمـــیر بطورمسالمت آمیز حل وفصل گردد. دراین حال نوازشریف پس از پایان انتخابات عمومی تصریح كرد كه اسلام آباد در پالیسی خارجی خود بخصوص درموردحل بحران افغانستان تحول قابل ملاحظه ای بمیان خواهد آورد.

(۷۷) کسه صیهونستان

رژیم ددوه گروپونو ترمنځ په یوه خونړي نښته كي لږترلږه ۷۷ كـــه مره اوپه لسگونو نورټپیان شول .

په رپوټ كي ویل شوي دانښته چي دفلسطین په جنوب په یوه نیولي شوي سیمه كي وشــوه دلبنان مسلمانوخلكو دنښتي درامنځ ته كیدو له امله جشن جوړكړ اوشرینې ئې وویشلي .

حرکت اسلامی و

از روزجهاني قدس اعلان كردند .

طبق گزارش منابع خبري ایران، حركت اسلامي بانتشار اعلامیه ئي ازمردم افغانستان خواست بابرگزاري اجتماعات و راه پیمائي ها بـه مناسبت تجلیل از روز جهاني قدس همبستگي وحمایت شان را باداعیه آزاد سازي بیت المقدس قبله اول مسلمین بــه نمایش بگـــذارند . حزب وحدت اسلامي نیز ازمردم خواسته است باتجلیل از روز جهاني قدس بامبارزات آزاد سازي بیت المقدس همنوایي شان را اعلام نمایند .

محمد اكبري رهــبر حزب وحدت درمصاحبه بارادیو مشهد گفــت : مردم افغانستان باید بااظهار احساسات شان نقش شان را درجهت رهایي قبله اول مسلمانان ازسیطره رژیم صهیونستي ایفاء نمایند .

قابل ذكر است كه جمعه اخیر هرماه رمضان ازطــرف آیــت الله خمیني رهبرانقلاب اسلامي ایران بعنوان روز جهاني همبستگي بابیت المقدس اعلان شده است وازآنزمان تاكنون از ایــن روز درایران وبرخي ازكشور هاي اسلامي بابرگزاري مراسم خــاصي تجلیل بعمل میاید .

او ددغه هیواد له صدراعظم سره به دروسي او اروپايي اتحاد داړيكو په باب خبري وكړي .

چرنومردین امریكاته په دي سفركي دجمهوررئیس كلنټن اودهغه دمرستیال الگورسره گوري .

كلنټن وایي چي باید تر(۱۹۹۹) كال پوري دختیځي اروپا ملكونه په ناټوكي شامل كړي شي .

جنرال دوستم

بیشترازبقیه نقاط افغانستان خرا ندہ است .

این روزنامه نگاشته كه تاچندی قبل مردم ولایات شمال افغانستان ازكنترول این مناطق بدست طالبان و انفاذ قوانین شدید اسلامی آنان سخت هراس داشتند اماوضعیت ناهنجاراقتصادی آنقدر برزندگي مردم سایه افگنده كه نگرانی و ترس وهراس آنان از ناحیه تسلط طالبان را منتفی گردانیده است .

روزنامه آلمانی نوشته كه علت عمده وضعیت رویه وخامت اقتصادی در ساحات تحت كنترول جنرال دوستم ، چاپ پول فراوان بانكنوت افغانی و بلند رفتن سریع نرخ دالر در برابر این پول می باشد .

در این حال قوماندانان جنرال دوستم پول چاپ شده او رابابازارهای اسعار مزارشریف بوسیله موترهای جیپ انتقال داده و آن را به دالر و دیگراسعارخارجی تبدیل می كنند

به نوشته این روزنامه جنرال دوستم ساختمان ها ورهایشگاهای مجلل در تاشكند ، لندن و استانبول برای خود درست كرده و خوب می داند كه این جریان چه خطراتی را برای وی درقبال خواهد داشت . این روزنامه به نقل از خبرنگارش كه دراین اواخر ازولایات شمال افغانستان دیدن به عمل آورد ، گزارش می دهد كه جنرال دوستم بخاطرجلوگیری از بی امنیتی دستور داد رئیس امنیت ملی اداره او درمحضرعام بوسیله قنداق تفنگ لت وكوب گردد كه فردای آنروزی كه این فرمان اجرا شد نامبرده در شفاخانه جان سپرد . جنرال دوستم وی را مسئول بی امنیتی و حالت ناگوار درمزارشریف خوانده بود .

یك تن ازناظران نظامی درشهر مزارشریف می گوید گرچه طالبان برای جنرال دوستم قابل تائید نمی باشد اماقوای جنرال دوستم هراس دارد كه مبادا طرفداران طالبان درصفوف آنان رخنه نمایند .

این دیپلومات خاطرنشان كرده كه طالبان درحال حاضر ازسیاست های شدید اسلامی خود منصرف نخواهد شد اماممكن در آینده در انفاذ قوا نین اسلامی شان تغییر ایجاد نمایند .

روزنامه متذكرشده كه اهالی شمال افغانستان بقای اقتصادی خود را با سازش با شرایط دشوار ازسوی طالبان میدانند . و انفاذ قو انین شدید اسلامی طالبان را نسبت به افزایش روزافزون بحران اقتصادی وبی امنیتی ترجیح می دهند .

روزنامه مذكوربه نقل ازمسول اداره برنامه غذایی آلمان درشهر مزارشریف علاوه كرده كه این موسسه پروگرام خوراكی خود را در بخش های مختلف ولایت بلخ عنقریب آغازمی كند و قرار است برای بیش از هفت صدهزار اهالی این ولایت مراكزتوزیع نان خشك احداث گردد.

مسول پروگرام خوراكی آلمانی افزود كه موسسه نامبرده علاوه برمساعدت در اموراقتصادی، برمشكلات طبی شهریان مزارشریف نیزرسیدگی می كند .و از دیرزمان بدین سو اطفالی كه به سؤتغذیه مبتلااند ازطرف این اداره تحت تداوی ومعالجه قرارمی گیرد .

طالبــانو د تــرکمن دری

دشریعت غږ راډیو درپوټ په حواله پرون دطالبانو وسلوالو ځواكونو دهرات ولایت په مربوطاتوكي تركمن دره ددفاع شورا له ځواكونو څخه نیولي اوهغوي ته ئي درانده تاوانونه اړولي دي .

په رپوټ كي ویل شوي چي طالبانو ددي عملیاتو په ترځ كي له مخالفینوڅخه پوزیات شمیر درندي اوسپكي وسلي هم نیولي او خپلو عملیاتو ته ئي دوام وركړي دي .

د پاکستان د

دوه برابره ترلاسه كړي ولي ددوه پردري اكثریت تــه نه دي رسیدلي خودخپلو سیاسي ملگروپه ملاتړ داكثریت په آساني سره ترلاسه كولاي شي .

دنماینده‌گي پــه لحاظ دبي نظیربوتو قدرت تقریباً له منځه تللي دي . پنجاب چي دپاكستان ترټولو ایالتونو زیات نفوس لري اویه اقتصادي لحاظ ترټولو مهم ایالت دي، پیپل گوند دملي پارلمان یوه چوكي هم له دغه ایالت نه نده گټلي . ولي په ایالتي پارلمان كي یي دوه چوكي ترلاسه كړیدي .

رپوټ وایي چي دنوازشریف گوند ۲۱۱ څوكي ترلاسه كړي اودبي نظیربوتوگوند له ملي گوند نه دسیمه ایز گوند شكل غوره كړي اوپوازي په سندكي پاتي شویدي . نوازشریف سندته هم لاره كړي اوكه په سبڼ توگه معامله وكړي نوكیداي شي چي ددغه ایالتي پارلمان كنترول ترلاسه كړي .

رپوټ زیاتوي ددغو انتخاباتو نتیجي له هغه نه چي نوازشریف بې فخركاوه هم ښي دي . نوازشریف له خبریالانوسره په خبروكي وویل چي زه لــه انتخاباتي نتایجونه راضي یم اودخلكودغه هركلي ته اوتښویقوونكي دي .

خودپاكستان پیپل پارټي ته غواړي چي په آساني ســره خپله ماتي ومني . بي نظیربوتو ویلي چي باورلري چي دانتخاباتو په نتیجوكي درغلي شوي دي خوداچي ددغو نتیجوپرخلاف به رسمي اعتراض وتكړي .

بي نظیربوتو بي بي سي ته وویل چي زه لاس ته راغلي نتیجي نه منم . په مبارزوكي لس بایتخلس فیصده خلكورایي وركړي دي ، رایي زیاتي شوي وي اودپاكستان له خلكوسره تقلب شوي . خو هیواد داقتصادي وضعي دمه كولو لپاره ثبات اواستقرارته ضرورت لري .

دمسلم لیگ عمومي منشي سرتاج عزیز دانتخاباتو دورغلي خبره په شدیدډول ردكړي . هغه وویل چي تخــه وخت دوي انتخابات بابلي دوي تل وایي چي تگي شویده .

ائتلافی حکومت

ته راستون شو ، مركه وكړه .

په دې مركه كي ډاكټر غیرت«بهیر» څرگنده كړه چي دتوموري خبري آسانه دي ، نه دحزب د امیربه مشري اونه ئي په گیون د كوم نوي حكومت د جوړیدو موضوع مطرح ده . اونه حزب د پوستونو په توزیع باورلري. البته كه بل څوك كوم تصمیم لري ، هغه په حزب پوري اړه نلري . بهیرزیاته كړه چي « د ائتــــلافي حكومتونو جوړول او د پوستونو توزیع ، یوه ناكامه تجربه ده، تراوسه ئي زموږ هیڅ مشكل نه دي حل كړي ، او د قضایاوو یه حل كي ئي مرسته نه ده كړي . بلكـــس برعكس دي تجربي هر واري زموږملت ته نوي مشكلات اوجنجالونه رامنځ ته كړي دي . په همدي وجه دحزب قیادت په هیڅ توگه چمتو نه دي چي یو داسي قدم واخلي چي هغه د یوي ناكامي تجربي تكرار او د بحران له پیچلي كولو پرته بله نتیجه ونلري. حزب په اصولو او دملت په مصالحوباورلري او دا باور به د هیڅ پول امتیاز په پښو كي قرباني نكړي .

ډاكټربهیر وویل چي په اوسني حالت كي د حزب اسلامي مشخص دریځ دا دي چي « اوربند تامین شي، جنگي ا سیران تبادله شي، د ځوتنو نیكو او بې طرفو مسلمانو هیوادوالو په گیون دي یو موقتي حكومت جوړشي او پول صلاحیت دي ورته وسپارل شي او تنظیمونه دي ترعمومي انتخاباتو پوري انتظار وكړي ».

د شمال د اوضاع په برخه كي ډاكټر«بهیر» وویل چي «باید په شمال كي جدي تغییرات راشي ، سالمه اداره رامنځ ته شي ، او دخلكو شتمني ، سراوعزت په امن او خوندي شي ، اسلامي قوانین نافذشي. كه داسي ونشي نو په شمال كي به هم هغه څه واقع كیږي چي په كابل كي پیښ شول .

فــاروق لغــاری امـــروز

است وي نیز بعداز اداي مراسم عمره درمكه مكرمه عازم مدینه منوره مي شود ودر آنجابه اداي نوافل ودعاونیایش مي پردازد قرار است وي روز جمعه بــه پاكستان برگردد .

طــالبان پــوهنتون

ودادامه گزارش آمده است كه طالبان توافق كرده اند كه درسال نوپوهنتون كابل رابازنمایند . دراین پوهنتون كه حدود چهارهزار محصل مصروف تحصیل بودند ازماه سپتامبر تاكنون مسدود بوده است. مولوي حمیدالله نعماني وزیر تحصیلات عالي ومسلكي طالبــان گفته است : پوهنتون كابل صــرف بروي پسران بازخواهد شد ودختران بعداز مساعد شدن شرایط وامكانات میتوانند دوبــاره به تحصیل بپردازند، امــا مساعد شدن شرایط براي دختران درافغانستان كه فاقد كدرهاي مسلكي دربین زنان میباشد نهایت مشكل است بخصوص درشرایطي كه به اثر ادامه جنگ هاتعداد زیادمردم ازجمله زنان كابل راترك كرده اند كه این كار سال ها هم ممكن نخواهد بود .

شاه جــهان یكي ازاســتادان زن درمصاحبه بابخش دري بي بي سي گفت : كدرهاي مسلكي ومتخصص بین زنان نهایت كــم بوده ودر دیپارتمنت مادر پوهنتي تعلیم وتربیه هشت نفركدر مسلكي مردان ودونفرزن میباشد كه درصورت مجزا ساختن پسران ودختران دونفرزن نمیتواند همه دختران راتدریس كند .

د طالبانو پــه لاس

وویل دژمي په سختي بخني كي دیروان اوكابیــا مسلمان اوسیدونكي چي دطالبانو له خوا له سختي خوړني اوبكوني لاندي راغلي . دطالبانو داروش نه اسلام اونه انســاني قوانین مني اوطالبان باید تورله داسي ناوړو اعمالوڅخه لاس په سرشي .

هنــد له پاکستان ســره

لري چي دپاكستان دنوي صدراعظم میانوازشریف پــه مشري له نوموري حكومت ســره خپلي ستونزي هـــواري كړي .

ویاند زیاته كړه په پاكستان كي نوي اواساسي بدلون دگاونډیو هیوادونو په گټه دي او دابدلون دپاكستان اوهند ترمنځ دنیكو اړیكو دپلي كیدو په لاره كي بوگټورگام دي .

هیئت طالبــان

شناختن حكومت این گروه دركابل ازجانب مجامع بین المللي می باشد .

رادیوصدای امریكا به نقل قول ازیكتن ازاعضای این هیئت هدف از مصروفیت های كنونی هیئت طالبـــان در ایالات متحده را بدست آوردن حمایت وشناسایي رسمی سازمان ملل متـــحد ازحكومت طالبان و تغییر اذهان عامه جهان درمورد نقض حقوق بشر در ساحات تحت كنترول این گروه توصیف نموده است .

رئیس این هیئت در پوهنتون كولمبیاگفت كه تحریك طالبان باهدف استقرار صلح وا منیت در افغانستان بمیان آمده و این گروه مخالف هرگونه موارد نقض حقوق بشرمی باشد .

هئیت طالبان منع كردن زنان ودختران افغان را از رفتن به ادارات دولتی و مراكز تعلیمی تكذیب كرده افزود كه طالبان خود را حافظ حقوق زنان درافغانستان می دانند.

این هئیت علت سرد، تفاهمات مجامع بین المللي درمورد پامال نمودن حقوق زن در افغانستان را تفاوت میان جا معه غرب وجامعه افغاني خوانده خاطرنشان كرد كه اداره طالبان برای رفاه و آرامش افغانها ازهیچگونه بذل مساعی دریغ نمی ورزد .

هئیت طالبان دراخیر خاطرنشان ساخت هرگاه جنگ ودرگیری در سراسر افغانستان خاتمه یافت آنگاه طالبان توجه بیشتر خود را به حفظ حقوق بشر مبذول خواهند داشت.

په شمال کی د نوی

ازموبلو په ځاي په داسي اقداماتو غور اوكار وكړو چي معقول اوعملي وي او د بحران په پاي ته رسولو كي گټورثابت شي اوس چي د نوي حكومت او دولت علاقمندان د حزب د امیر له گیون نه مایوس شوي غواړي نور موضوع ونه ځنډوي.

منبع وویل چي په نوي احتمالي حكومت كي به جنرال دوستم د دولت د رئیس لومړي مرستیال او د دفاع وزیروي او انجنیراحمدشاه مسعود ته د دولت د ریاست دوهمه مرستیالي په پام كي نیوله شوي ده .منبع زیاته كړه چي استاد سیاف د نوموړي حكومت مخالفت كوي او جنرال دوستم ته د امتیازاتو په وركولو شدید اعتراض لري خو په عین حال كي استاد

مسئله خشونت

ازكودكان دارنــد خشونت بعضي از كودكان درحقیقت واكنشي درمقابل انتظارات زیاد والدین است .

والدین این كودكان بهتر است كه دراولین قــدم رفتارخودرابافرزندشان مورد تجزیه وتحلیل قرار دهند وبررسي كنند كه آیا دررفتار وبرخورد هاي شان اشتباه كرده اند ؟ و حالا براي جبران گذشته باید به فرزند شان نشان دهند كه دوستش دارنــد وبراي اوارزش قایل هستند و درهر موقعیت مناسبي او را تشویق كنند .

تشویق والدین كمك بزرگي بــه رشد شخصیت واعتماد بــه نفس كودك مي باشد اگركودكي به وسیله كار مثبت علاقه وتوجه والدین رابه خودش جلب كند نیازي به خشونت وپرخاشگري براي جلب توجه ندارد. والدین باید بكوشند وقتي فرزند شان رفتار خشن دارد به اونشان دهند كه به این وسیله موفق نخواهند شد وسعي كنند راه ملایمت ومحبت كردن رابه كودك بیاموزند، بااوتشان بدهند كه چگونه مي توان مشكل رابه دوستي وبدون خشونت حل كرد معمولاً این كودكان نمي داننــد چگونه مشكلات خودرا به صورت منطقي حــل كنند «مادروپدر الگوي فــرزند مــي باشند بنابراین شماهستید كه الگوي صحیح رابه كودك خود مي دهــید و براي او مرزمنطقي تعین مي كنید .

مسئله دیگري كــه باعث خشونت كودكان مي شود نه گفتن دائمي والدین است مثلاً ایـــن كاررانكن ، آنجا نرو وغیره خلاصه نه گفتن والدین باعث خشونت وعصبانیت فرزند مي شود همانطوركه نه گفتن دائم غلط است بله گفتن همیشگي هــم اشتباه است اگربه كودك اجازه هركاري رابدهید اوهرگز یادنمي گیرد كــه تابــع مقــررات باشد وارزشهاي خانوادگي واجتماعي رابشناسد معمولاً والــدین كودكان خشن ، خودشان هم بــه هیچ مقررات ونظام ارزشي قایل نیستند مثلاً وقت شناسي ، غذا خوردن دسته جمعي خوابیدن به موقع مسائلي هستند كه والدین باید رعایت كنند ووقت كافي براي فرزند شان بگذارند .

والدین باید به اطفال خود بیاموزند كه دربعضي مواقع ازخواسته هاي خود بگذرد زیرا كه همه خواسته وانتظارات انسان برآورده شدني نیست ، كودكان خشن به محض اینكه به خواسته هاي شان نرسند رفتارشان خشونت آمیزمي شود ودربرخورد بااولین شكست كه طبعاً اتفاق خواهد افتاد دچارخشونت مي شوند حالافرق نمي كند كه چه آرزویانیازي باشد درحالي كه همیشه امكان رسیدن به آرزوها وجودندارد وهمه خواسته ها بــه صورت فوري برطرف نمي گردد . درحقیقت كودك باید یاد بگیرد كه چگونه باشكست وعدم موفقیت مواجه شود .

رباني اومسعود غواړي انجنیراحمدشاه د نوي اداري د صدراعظم په توگه وټاكي – منبع زیاته كړه چي په ځو نورو وزارتونو علاوه خارجه وزرت هم جنبش ته وركړل شوي دي.

دی – هشت :

مخالفتی كه با عضویت تركیه در اتحادیه، اروپا صورت میگیرد، ممكنست بدلیل داشتن جمعیتی غالباً مسلمان در تركیه باشد. نكته، جالب توجه اینكه اربكان اتحادیه، اروپا را یك «كلوپ مسیحی» خوانده و خود همواره با مساعی دیگر حكومتهای تركیه در راستای إحراز عضویت كامل این كشور درین اتحادیه مخالفت ورزیده‌است.

پس از آنكه اربكان در ائتلافی با یك حزب راست مركزی قدرت را بدست گرفت، متحدین غربی تركیه، بدقت ناظر سیاست خارجی وی بوده اند. گرچه اربكان تا هنوز نتوانسته است به سیاستهای خویش --مثلاً خروج تركیه از ناتو و قطع علائق با اتحادیه، اروپا-- جامه، عمل بپوشاند، امّا، سعی داشته است كه تركیه را بصوب جهان اسلام سوق دهد.

اربكان با تقویت مناسبات با ایران، متحد خود در ناتو یعنی إیالات متحده، امریكا را آزرده خاطر ساخت. متقابلاً، ایران پیشنهاد كرد كه تكنولوژی دفاعی خویشرا با تركیه شریك سازد. داكتر علی اكبر ولایتی وزیر امور خارجه، ایران میگوید سیاست ایالات متحده مبنی بر به إنزواء كشانیدن ایران ناكام شده است. این مقام ایرانی معتقد است كه سیاست مزبور نه تنها توسط دول عضو گروه دی-هشت، بلكه توسط متحدین خیلی نزدیك إیالات متحده نیز با شكست مواجه گردانیده شده است. با این إظهارات، ولایتی واضحاً تركیه عضو ناتو را در نظر داشت كه اینك كمپاین راپروشان و نزدیكی با ایران را براه انداخته‌است.

مالزیا را نمیتوان یك دولت «محافظه كار» قلمداد كرد. امّا، در گذشته، نه چندان دور، شاغلی محضر محمّد صدراعظم این كشور علناً به دفاع از دواعی اسلامی در سرتاسر جهان، برخاست. وی برخورد سرد غرب با بحران بوسنیا را به تلخی مورد انتقاد قرار داد. حكومت نایجریا كه از جانب غرب متهم به نقض حقوق بشر گردیده و تحت فشار قرار دارد، میتواند در هر آن اتحادیه ای شامل گردد كه موقف ضدامریكایی داشته باشد.

مصر نسبت به پروژه، دی-هشت سرد و بی تفاوت است. پریزدنت حسنی مبارك موقف ضدامریكایی حزب تحت قیادت اربكان و نیز به حمایتی كه حزب رفاه تركیه (ابرهبری پوهاند نجم الدّین اربكان) از نهضت اخوان المسلمین در مصر، به دیده، نیك نه نگریسته و به آن روی خوشی نشان نمیدهد. نهضت جهانی إخوان المسلمین توسط رژیم قاهره غیرقانونی اعلام گردیده است.

گرچه جریانات تحتانی و امواج زیرین سیاسی باید باقی بمانند، امّا، در مورد قابلیت زیست و دوام گروهبندیهایی از نوع دی-هشت، اتّفاق نظر وجود دارد. شكی نیست كه در حصص مختلف جهان، و به میزانهای متفاوت موفقیت، تلاشهایی بمنظور همكاری و یكپارچگی منطقوی صورت گرفته است، امّا با پایان جنگ سرد، برای مناطقی كه از لحاظ جغرافیایی متصل و مربوط بهم، و از لحاظ فرهنگی با هم متوافق اند انگیزه، عزم و نیروی جنبشی جهت تكامل یك برخورد همآهنگ در ستراتیژیهای انكشافی شان، موجود است.

در همین رابطه است كه دی-هشت باید بعنوان یك گروهبندی بینظیر تلقی گردد كه میرود تا به ایفاء نقش خاصی پر دلخته و آتیه، شگوفایی برای اهالی كشورهای عضو، به ارمغان بیاورد.